

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Historical Dilemmas in Holocaust Films - 13314

Last update 05-09-2023

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: History of Jewish People & Contemporary Jewry

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Amos Goldberg

Coordinator Email: amos.goldberg@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Wed. 10:15-11:15

Teaching Staff:

Course/Module description:

The Holocaust as an extreme event in modern Jewish and European history forced all those who were involved to face moral and existential dilemmas- many of which were matters of life and death. Documentary and fictional films that were produced from right after the war try to cope with these dilemmas. This seminar will oscillate between film and historical representations of various events and processes

Course/Module aims:

דילמות היסטוריות בקולנוע על השואה (13314)

ד"ר עמוס גולדברג

היסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו

יום ב 10:30-12:00 חדר 2207

שעות קבלה: יום ד' 10:15-11:15 חדר 311 במכון ליהדות זמננו (ליד המזכירות) בתיאום מראש (amos.goldberg@mail.huji.ac.il)

השואה כאירוע קיצוני בתולדות העם היהודי ובתולדות אירופה המודרנית עימת את כל המשתתפים בו עם דילמות מוסריות וקיומיות שבמקרים רבים נגעו לשאלות של חיים ומוות. הקולנוע (הדוקומנטרי והעלילתי) שנוצר מהתקופה שמיד לאחר המלחמה ועד ימינו מנסה להתמודד עם סוגיות אלו. כך לדוגמא מתמודד הסרט "נער קריאה" עם שאלות של אשמת הגרמנים ו"אחרון הלא צדיקים" של קלוד לנצמן מתמודד עם סוגיית שיתוף הפעולה, במהלך הקורס נעסוק במספר סרטים נלמד את ההקשרים הרחבים של האירועים ההיסטוריים שמתוארים בהם וכן את ההקשר התרבותי והפוליטי שבו נוצר הסרט. הקורס יעסוק בסוגיות ההיסטוריות, בייצוגן בקולנוע ובפער / יחס שביניהם.

חובות הקורס:

• השתתפות בשיעורים (יש רישום שמות)

• קריאת החומר הביבליוגרפי או צפייה בסרט הנדרש לקראת כל שיעור

• כתיבת עבודה בסוף הסמסטר.

סדר השיעורים

27.2 - הקדמה

צפייה בסרט "אמבולנס", פולין 1961,

<https://www.youtube.com/watch?v=goqy3Z5UWYg>

שלמה זנד, הקולנוע כהיסטוריה: לדמיין ולביים את המאה העשרים, תל אביב: עם עובד 2002 עמ' 13-29.

רדיקלי ורע רגילים אנשים - I

6.3 -

צפייה בסרט Böse radikal Das (הרוע הרדיקלי) גרמניה 2014

20.3

כריסטופר בראונינג, אנשים רגילים, גדוד מילואים 101 של משטרת הסדר ו'הפתרון הסופי' בפולין,

ידיעות אחרונות, תל אביב 2004, עמ' 90-113, 198-231

27.3

Thomas Kühne, *Belonging and Genocide: Hitler's Community 1918-1945*, New Haven: Yale University Press, 2010, pp. 95-136

24.4

צפייה בסרט "נער קריאה", גרמניה ארה"ב 2008

8.5

Peter Fritzsche, *Life and Death in the Third Reich*, Cambridge: Harvard UP, 2008, pp. 19-56

II – היהודים של עולמם –

15.5

צפייה בסרט *Lügnen der Jacob* (יעקב השקרן), 1975 מזרח גרמניה

22.5

Amos Goldberg, "The Rumor Culture among Warsaw Jews under Nazi Occupation: A World of Catastrophe Re-enchanting", *Jewish Social Studies* 21, no. 3 (Spring/Summer 2016): 91-125

29.5

צפייה בסרט "שתיקת הארכיון", ישראל 2010

5.6

פרץ אופוצ'נסקי, רשימות, בית לוחמי הגטאות והוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 57-84, 99-114.

III – והתנגדות פעולה שיתוף בין –

12.6

פרימו לוי, "האיזור האפור", השוקעים והניצולים, עם עובד, ת"א 1991, עמ' 27-52.

19.2

צפייה בסרט "אחרון הלא צדיקים", אוסטריה צרפת 2013

26.2 - - צפייה בסרט "התנגדות", ארה"ב 2008.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

דילמות היסטוריות בקולנוע על השואה (13314)
דר' עמוס גולדברג

היסטוריה של עם ישראל ויהדות זמננו

יום ב 10:30-12:00 חדר 2207

שעות קבלה: יום ד' 10:15-11:15 חדר 311 במכון ליהדות זמננו (ליד המזכירות) בתיאום מראש
(amos.goldberg@mail.huji.ac.il)

השוואה כאירוע קיצוני בתולדות העם היהודי ובתולדות אירופה המודרנית עימת את כל המשתתפים בו עם דילמות מוסריות וקיומיות שבמקרים רבים נגעו לשאלות של חיים ומוות. הקולנוע (הדוקומנטרי והעלילתי) שנוצר מהתקופה שמיד לאחר המלחמה ועד ימינו מנסה להתמודד עם סוגיות אלו. כך לדוגמה מתמודד הסרט "נער קריאה" עם שאלות של אשמת הגרמנים ו"אחרון הלא צדיקים" של קלוד לנצמן מתמודד עם סוגיית שיתוף הפעולה, במהלך הקורס נעסוק במספר סרטים נלמד את ההקשרים הרחבים של האירועים ההיסטוריים שמתוארים בהם וכן את ההקשר התרבותי והפוליטי שבו נוצר הסרט. הקורס יעסוק בסוגיות ההיסטוריות, בייצוגן בקולנוע ובפער / יחס שביניהם.

חובות הקורס:

• השתתפות בשיעורים (יש רישום שמות)

• קריאת החומר הביבליוגרפי או צפייה בסרט הנדרש לקראת כל שיעור

• כתיבת עבודה בסוף הסמסטר.

סדר השיעורים

27.2 - הקדמה

צפייה בסרט "אמבולנס", פולין 1961,

<https://www.youtube.com/watch?v=&qoqy3Z5UWYg>

שלמה זנד, הקולנוע כהיסטוריה: לדמיון ולביים את המאה העשרים, תל אביב: עם עובד 2002 עמ' 13-29.

רדיקלי ורע רגילים אנשים - I

6.3 -

צפייה בסרט Böse radikal Das (הרוע הרדיקלי) גרמניה 2014

20.3

כריסטופר בראונינג, אנשים רגילים, גדוד מילואים 101 של משטרת הסדר ו'הפתרון הסופי' בפולין, ידיעות אחרונות, תל אביב 2004, עמ' 90-113, 198-231

27.3

Thomas Kühne, *Belonging and Genocide: Hitler's Community 1918-1945*, New Haven: Yale University Press, 2010, pp. 95-136

24.4

צפייה בסרט "נער קריאה", גרמניה ארה"ב 2008

8.5

Peter Fritzsche, *Life and Death in the Third Reich*, Cambridge: Harvard UP, 2008, pp. 19-56

II - היהודים של עולמם

15.5

צפייה בסרט Lügner der Jacob (יעקב השקרן), 1975 מזרח גרמניה

22.5

Amos Goldberg, "The Rumor Culture among Warsaw Jews under Nazi Occupation: A World of Catastrophe Re-enchanting", *Jewish Social Studies* 21, no. 3 (Spring/Summer 2016): 91-125

29.5

צפייה בסרט "שתיקת הארכיון", ישראל 2010

5.6

פרץ אופוצ'נסקי, רשימות, בית לוחמי הגטאות והוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 57-84, 99-114.

והתנגדות פעולה שיתוף בין - III

12.6

פרימו לוי, "האיזור האפור", השוקעים והניצולים, עם עובד, ת"א 1991, עמ' 27-52.

19.2

צפייה בסרט "אחרון הלא צדיקים", אוסטריה צרפת 2013

26.2 - - צפייה בסרט "התנגדות", ארה"ב 2008.

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction: Lecture + seminar discussion over viewed and read materials

Course/Module Content:

סדר השיעורים

- הקדמה

צפייה בסרט "אמבולנס", פולין 1961,

<https://www.youtube.com/watch?v&eq;goqy3Z5UWYg>

שלמה זנד, הקולנוע כהיסטוריה: לדמיין ולבנים את המאה העשרים, תל אביב: עם עובד 2002 עמ' 13-29.

I - רדיקלי ורע רגילים אנשים -

צפייה בסרט *Böse radikal Das* (הרוע הרדיקלי) גרמניה 2014

כריסטופר בראונינג, אנשים רגילים, גדוד מילואים 101 של משטרת הסדר ו'הפתרון הסופי' בפולין, ידיעות אחרונות, תל אביב 2004, עמ' 90-113, 198-231
דניאל יונה גולדהגן, תליינים מרצון בשירות היטלר, גרמנים רגילים והשואה, ידיעות אחרונות, תל אביב 1998, עמ' 395-427.

Thomas Kühne, *Belonging and Genocide: Hitler's Community 1918-1945*, New Haven: Yale University Press, 2010, pp. 95-136

צפייה בסרט "נער קריאה", גרמניה ארה"ב 2008

Peter Fritzsche, *Life and Death in the Third Reich*, Cambridge: Harvard UP, 2008, pp. 19-56

היהודים של עולמם - II

צפייה בסרט *Lügner der Jacob* (יעקב השקרן), 1975 מזרח גרמניה

Amos Goldberg, "The Rumor Culture among Warsaw Jews under Nazi Occupation: A World of Catastrophe Re-enchaned", *Jewish Social Studies* 21, no. 3 (Spring/Summer 2016): 91-125

- גטו ורשה: מבטו של הרוצח ומבטו של הקרבן
צפייה בסרט "שתיקת הארכיון", ישראל 2010

- המשך
פרץ אופוצ'ינסקי, רשימות, בית לוחמי הגטאות והוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 84-57, 99-114.

והתנגדות פעולה שיתוף בין - III

פרימו לוי, "האיזור האפור", השוקעים והניצולים, עם עובד, ת"א 1991, עמ' 27-52.

- הסיפור של בנימין מורמלשטיין
צפייה בסרט "אחרון הלא צדיקים", אוסטריה צרפת 2013

- סיפורם של האחים ביילסקי
צפייה בסרט "התנגדות", ארה"ב 2008.

- סיכום

Required Reading:

סדר השיעורים

- הקדמה

צפייה בסרט "אמבולנס", פולין 1961,

<https://www.youtube.com/watch?v&eq;goqy3Z5UWYg>

שלמה זנד, הקולנוע כהיסטוריה: לדמיין ולבנים את המאה העשרים, תל אביב: עם עובד 2002 עמ' 13-29.

I – רדיקלי ורע רגילים אנשים – I

צפייה בסרט *Böse radikal Das* (הרוע הרדיקלי) גרמניה 2014

כריסטופר בראונינג, אנשים רגילים, גדוד מילואים 101 של משטרת הסדר ו'הפתרון הסופי' בפולין, ידיעות אחרונות, תל אביב 2004, עמ' 90-113, 198-231

דניאל יונה גולדהגן, תליינים מרצון בשירות היטלר, גרמנים רגילים והשואה, ידיעות אחרונות, תל אביב 1998, עמ' 395-427.

Thomas Kühne, *Belonging and Genocide: Hitler's Community 1918-1945*, New Haven: Yale University Press, 2010, pp. 95-136

צפייה בסרט "נער קריאה", גרמניה ארה"ב 2008

Peter Fritzsche, *Life and Death in the Third Reich*, Cambridge: Harvard UP, 2008, pp. 19-56

II – היהודים של עולמם – II

צפייה בסרט *Lügner der Jacob* (יעקב השקרן), 1975 מזרח גרמניה

Amos Goldberg, "The Rumor Culture among Warsaw Jews under Nazi Occupation: A World of Catastrophe Re-enchaned", *Jewish Social Studies* 21, no. 3 (Spring/Summer 2016): 91-125

- גטו ורשה: מבטו של הרוצח ומבטו של הקרבן
צפייה בסרט "שתיקת הארכיון", ישראל 2010

- המשך
פרץ אופוצ'נסקי, רשימות, בית לוחמי הגטאות והוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ל, עמ' 57-84,
99-114.

והתנגדות פעולה שיתוף בין - III

פרימו לוי, "האיזור האפור", השוקעים והניצולים, עם עובד, ת"א 1991, עמ' 27-52.

- הסיפור של בנימין מורמלשטיין
צפייה בסרט "אחרון הלא צדיקים", אוסטריה צרפת 2013

- סיפורם של האחים ביילסקי
צפייה בסרט "התנגדות", ארה"ב 2008.

- סיכום

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Written / Oral / Practical Exam 90 %

Active Participation / Team Assignment 10 %

Additional information:

המבחן יהיה מבחן בית